

Australijos Vyriausybės ir Europos atominės energijos bendrija (Euratomo)**SUSITARIMAS****dėl bendradarbiavimo taikaus branduolinės energijos naudojimo srityje**

AUSTRALIJOS VYRIAUSYBĖ

ir

EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJA (Euratomas, toliau – Bendrija),

NORĖDAMOS skatinti savo bendradarbiavimą branduolinės energijos naudojimo taikiems tikslams srityje;

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad 1981 m. rugsėjo 21 d. Briuselyje pasirašyto Susitarimo tarp Australijos Vyriausybės ir Europos atominės energijos bendrijos dėl branduolinės medžiagos perleidimų iš Australijos į Europos atominės energijos bendriją taikymo sritis yra ribota ir kad šis susitarimas nustoja galioti 2012 m.;

PATVIRTINDAMOS Australijos Vyriausybės, Bendrijos ir jos valstybių narių vyriausybių tvirtą įsipareigojimą siekti branduolinių ginklų neplatinto, įskaitant susijusių saugumo kontrolės priemonių ir eksporto kontrolės tvarkos, pagal kurią Australija ir Bendrija bendradarbiauja taikaus branduolinės energijos naudojimo srityje, griežtinimą ir veiksmingą taikymą;

PATVIRTINDAMOS, kad Australijos Vyriausybė, Bendrija ir jos valstybių narių vyriausybės remia Tarptautinės atominės energijos agentūros (toliau – TATENA) tikslus ir jos saugumo kontrolės priemonių sistemą;

PATVIRTINDAMOS Australijos Vyriausybės, Bendrijos ir jos valstybių narių tvirtą įsipareigojimą laikytis 1980 m. kovo 3 d. Niujorke ir Vienoje pasirašytos ir visuotinai 1987 m. vasario 8 d. įsigaliojusios Branduolinių medžiagų fizinės saugos konvencijos;

KADANGI Australija ir visos Bendrijos valstybės narės yra 1968 m. liepos 1 d. Vašingtone, Londone ir Maskvoje pasirašytos ir 1970 m. kovo 5 d. įsigaliojusios Sutarties dėl branduolinio ginklo neplatinto (NPT) Susitariančiosios Šalys;

PAŽYMĖDAMOS, kad branduolinio saugumo kontrolės priemonės taikomos visose Bendrijos valstybėse narėse ir pagal Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį (toliau – Euratomo sutartis), ir pagal Bendrijos, jos valstybių narių ir TATENA sudarytus susitarimus dėl saugumo kontrolės priemonių;

PAŽYMĖDAMOS, kad Australijos ir visų Bendrijos valstybių narių vyriausybės dalyvauja Branduolinių tiekėjų grupės veikloje;

PAŽYMĖDAMOS, kad reikėtų atsižvelgti į Australijos Vyriausybės ir kiekvienos Bendrijos valstybės narės vyriausybės Branduolinių tiekėjų grupėje prisiimtus įsipareigojimus;

PRIPAŽINDAMOS laisvo judėjimo Europos Sąjungos vidaus rinkoje pagrindinį principą;

SUTIKDAMOS, kad Susitarimas turėtų atitikti pagal Pasaulio prekybos organizacijos susitarimus Europos Sąjungos ir Australijos Vyriausybės prisiimtus tarptautinius įsipareigojimus;

PAKARTODAMOS, kad Australijos Vyriausybė ir Bendrijos valstybių narių vyriausybės yra įsipareigojusios laikytis savo dvišalių susitarimų dėl taikaus branduolinės energijos naudojimo,

SUSITARĖ:

I straipsnis

Apibrėžtys

Jeigu nenurodyta kitaip, šiame Susitarime:

- 1) šalutinis produktas – speciali dalioji medžiaga, gauta taikant vieną arba kelis eiliškus arba neeiliškus procesus iš pagal šį Susitarimą perduotos branduolinės medžiagos;
- 2) kompetentinga institucija:
 - Australijos Vyriausybės atveju – Australijos branduolinių medžiagų saugumo kontrolės priemonių ir ginklų neplatavimo tarnyba,
 - Bendrijos atveju – Europos Komisijaarba kita valdžios institucija, apie kurią atitinkama Šalis bet kuriuo metu raštu praneša kitai Šaliai;
- 3) įranga – TATENA dokumento INFCIRC/254/Rev.9/Part 1 (Branduolinių medžiagų perdavimo gairės) B priedo 1, 3, 4, 5, 6 ir 7 skirtniuose išvardyti objektai;
- 4) intelektinė nuosavybė – intelektinė nuosavybė, kaip nustatyta 1967 m. liepos 14 d. Stokholme pasirašytos Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos steigimo konvencijos su pakeitimais, padarytais 1979 m. rugsėjo 28 d., 2 straipsnyje; ji gali apimti ir kitus Šalių tarpusavyje nustatytus dalykus;
- 5) nebranduolinė medžiaga:

— deuteris, sunkusis vanduo (deuterio oksidas) ir bet kuris kitas deuterio junginys, kuriame deuterio ir vandenilio atomų santykis viršija 1:5000, skirtas naudoti TATENA dokumento INFCIRC/254/Rev.9/Part 1 (Branduolinių medžiagų perdavimo gairės) B priedo 1.1 dalyje apibrėžtame branduoliniame reaktoriuje,

— branduolinės klasės grafitas: TATENA dokumento INFCIRC/254/Rev.9/Part 1 (Branduolinių medžiagų perdavimo gairės) B priedo 1.1 dalyje apibrėžtame branduoliniame reaktoriuje skirtas naudoti grafitas, kurio grynumas didesnis nei 5 milijonosios dalelės boro ekvivalento, o tankis didesnis kaip 1,50 gramo kubiniam centimetrai;

- 6) branduolinė medžiaga – žaliava arba speciali dalioji medžiaga, kaip apibrėžta 1956 m. spalio 23 d. Jungtinių Tautų būstinėje pasirašyto ir 1957 m. liepos 29 d. įsigaliojusio TATENA statuto (toliau – TATENA statutas) XX straipsnyje. Bet kuris TATENA valdytojų tarybos pagal TATENA statuto XX straipsnį priimtas sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas žaliavomis arba specialiosiomis dalio-

siomis medžiagomis laikomų medžiagų sąrašas, pagal šį Susitarimą įsigalioja tik tada, kai Šalys viena kitai raštu praneša, kad su tokiu sprendimu sutinka;

- 7) Šalys – Australijos Vyriausybė ir Bendrija;

- 8) taikus tikslas apima branduolinių ir nebranduolinių medžiagų, įrangos ir technologijų naudojimą elektros energijos gamybos, medicinos, žemės ūkio ir pramonės srityse, tačiau ji neapima sprogstamųjų įtaisų srityje atliekamų mokslinių tyrimų arba tokių įtaisų kūrimo ar karinių tikslų. Kariniai tikslai neapima elektros energijos tiekimo karinei bazei iš elektros energijos tinklų arba medicininiams tikslams karo ligoninei skirtų radioaktyviųjų izotopų gamybos;

- 9) asmenys – fiziniai asmenys, įmonės ar kiti subjektai, kuriuos reglamentuoja atitinkamai Šalių jurisdikcijai priklausančiose teritorijose taikomi įstatymai ir kiti teisės aktai, tačiau neįskaitant šio Susitarimo Šalių;

- 10) technologija – technologija, kaip apibrėžta TATENA dokumento INFCIRC/254/Rev.9/Part 1 (Branduolinių medžiagų perdavimo gairės) A priede;

- 11) Bendrija:

— Euratomo sutartimi įsteigtas juridinis asmuo ir

— teritorijos, kuriose taikoma Euratomo sutartis.

II straipsnis

Tikslas

Šio Susitarimo tikslas – sukurti Šalių bendradarbiavimo taikaus branduolinės energijos naudojimo srityje pagrindą, remiantis abipusės naudos bei abipusiškumo principais ir nepažeidžiant kiekvienos iš Šalių atitinkamos kompetencijos.

III straipsnis

Bendradarbiavimo sritis

1. Branduolinės ir nebranduolinės medžiagos, įranga ir technologijos, kurioms taikomas šis Susitarimas, naudojamos tik taikiems tikslams ir nenaudojamos branduoliniams ginklams ar kitiems branduoliniams sprogstamiesiems įtaisams gaminti, moksliniams tyrimams branduolinių ginklų ar kitų branduolinių sprogstamųjų įtaisų srityje atlikti arba tokiems ginklams arba įtaisams kurti, ar kariniams tikslams arba kokiu nors būdu prie karinių tikslų prisidedantiems tikslams.

Branduolinės medžiagos, įranga, nebranduolinės medžiagos arba branduolinės medžiagos, pagamintos kaip šalutiniai produktai, naudojamos tik taikiems tikslams; jos nenaudojamos kariniams tikslams.

2. Šiame Susitarime numatytas Šalių bendradarbiavimas gali apimti:

- a) branduolinių medžiagų, nebranduolinių medžiagų ir įrangos tiekimą;
- b) technologijų perdavimą, įskaitant su šiuo straipsniu susijusios informacijos teikimą, su sąlyga, kad Australija ir atitinkamos Bendrijos valstybės narės yra pareiškusios pageidavimą vykdyti tokį perdavimą pagal šį Susitarimą;
- c) įrangos, kuri, kaip nustatė Šalys, yra sukurta, sumontuota arba naudojama remiantis ar naudojantis iš kitos Šalies gauta informacija ir kuri minėtojo nustatymo metu priklauso vienos iš Šalių jurisdikcijai, perdavimą;
- d) įrangos ir prietaisų viešąjį pirkimą;
- e) galimybę naudotis ir naudojimąsi įranga ir įrenginiais;
- f) panaudoto kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą;
- g) branduolinę saugą ir radiacinę saugą;
- h) saugumo kontrolės priemones;
- i) radioaktyviųjų izotopų ir spinduliuotės naudojimą žemės ūkyje, pramonėje ir medicinoje;
- j) urano išteklių geologinį ir geofizinį žvalgymą, technologinę plėtrą, gavybą, tolesnį perdirbimą ir naudojimą;
- k) taikaus branduolinės energijos naudojimo reguliavimo aspektus ir
- l) kitas su šio Susitarimo objektu susijusias sritis, jei jose vykdomos atitinkamos Šalių programos.

3. Laikantis papildomų nuostatų, dėl kurių turi susitarti Šalys, į bendradarbiavimo sritį įtraukiama branduolinių mokslinių tyrimų ir plėtros veikla, kuria suinteresuotos abi Šalys.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytose srityse gali būti bendradarbiaujama šiais būdais:

- a) rengiant simpoziumus ir seminarus;
- b) įgyvendinant bendrus projektus ir steigiant bendras įmones;
- c) steigiant dvišales darbo grupes bendriems projektams įgyvendinti;
- d) teikiant branduolinio kuro ciklo paslaugas, įskaitant urano konversiją ir izotopinį sodrinimą;
- e) vykstant su branduolinio kuro ciklu susijusią prekybą ir komercines operacijas;

- f) perduodant pramoninę įrangą ir pramonines technologijas ir
- g) bendradarbiaujant kitais Šalių raštu nustatytais būdais.

5. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytose konkrečiose srityse prireikus gali būti bendradarbiaujama pagal Australijos juridinio asmens ir Bendrijos juridinio asmens susitarimus; tokiu atveju atitinkama kompetentinga institucija praneša kitai kompetentingai institucijai, kad toks juridinis asmuo yra tinkamai įgaliotas taip bendradarbiauti. Į visus tokius susitarimus įtraukiamos nuostatos dėl intelektinės nuosavybės teisių apsaugos, jeigu tokių teisių yra arba jos sukuriamos.

IV straipsnis

Objektai, kuriems taikomas šis Susitarimas

1. Šis Susitarimas taikomas:

- a) branduolinėms medžiagoms, nebranduolinėms medžiagoms arba įrangai, kurią viena Šalis ar atitinkami jai atstovaujantys asmenys tiesiogiai arba per trečiąją valstybę perduoda kitai Šaliai ar atitinkamiems jai atstovaujantiems asmenims.

Šias branduolines ir nebranduolines medžiagas arba įrangą įvežus į jas gaunančiosios Šalies teritorinę jurisdikciją, joms pradedamas taikyti šis Susitarimas, jei tiekiančioji Šalis raštu informavo gaunančiąją Šalį apie perdavimą, o gaunančioji Šalis raštu patvirtino, kad šioms medžiagoms ar įrangai yra arba bus taikomas šis Susitarimas ir kad siūlomas gavėjas, jei tai nėra gaunančioji Šalis, pagal gaunančiosios Šalies teritorinę jurisdikciją yra įgaliotasis asmuo;

- b) cheminiais ar fizikiniais procesais arba izotopų atskyrimu pagamintoms visų formų branduolinėms medžiagoms, su sąlyga, kad tokiu būdu paruoštos branduolinės medžiagos kiekiui šis Susitarimas taikomas tik tokiu pat santykiu, koks yra jai paruošti naudoto branduolinės medžiagos, kuriai taikomas šis Susitarimas, kiekio ir bendro tam naudoto branduolinės medžiagos kiekio santykis;
- c) visų kartų branduolinėms medžiagoms, pagamintoms taikant neutroninį švitinimą, su sąlyga, kad tokiu būdu paruoštų branduolinių medžiagų kiekiui šis Susitarimas taikomas tik tokiu santykiu, koks yra branduolinių medžiagų, kurioms taikomas šis Susitarimas ir kurios, naudojamos minėtajai medžiagai gaminti, prisideda prie jos gamybos, kiekis;
- d) branduolinėms medžiagoms, gaminamoms, perdirbamoms ar naudojamoms įrangoje, jeigu:
 - i) tos branduolinių medžiagų gamyba, perdirbimas ar naudojimas iš esmės arba visiškai priklauso nuo nebranduolinių medžiagų, kurioms taikomas šis Susitarimas;
 - ii) tos branduolinių medžiagų gamyba, perdirbimas ar naudojimas visiškai priklauso nuo įrangos, kuriai taikomas šis Susitarimas;

- iii) po konsultacijų su gaunančiąja Šalimi perduodančioji Šalis nustatė, kad įranga yra sukurta, sumontuota, pagaminta arba naudojama remiantis ar naudojantis pagal šį Susitarimą perduota technologija, ir
- iv) ii ir iii papunkčiuose paminėta įranga turi būti nurodyta dokumento INFCIRC/254/Rev.9/Part 1 B priedo 1.1, 3, 4, 5, 6 ir 7 dalyse; jai aiškiai nepriskiriamos tokios įrangos sudedamosios dalys;
- e) branduolinėms medžiagoms, kurioms taikytas 1981 m. rugsėjo 21 d. Briuselyje pasirašytas Susitarimas dėl branduolinės medžiagos perleidimų iš Australijos į Europos atominės energijos bendriją;
- f) pagal dvišalius susitarimus Bendrijos valstybių narių Australijai perduotoms branduolinėms medžiagoms, apie kurias šio Susitarimo įsigaliojimo metu pranešta Bendrijai ir
- g) branduolinėms medžiagoms, branduoliniams tikslams išgautai iš rūdų ar koncentratų, išskyrus urano rūdos koncentratų, kurie tiesiogiai arba per trečiąją valstybę perduodami iš vienos Šalies į kitą ir apie kurių su šiuo Susitarimu susijusį naudojimą branduolinėms medžiagoms išgauti, pranešė perduodančioji Šalis. Jeigu tokioms branduolinėms medžiagoms negalima taikyti visų VII straipsnyje nustatytų sąlygų, jos nenaudojamos tol, kol Šalys tarpusavyje nustato saugumo kontrolės ir fizinės saugos priemones, kurios turi būti taikomos.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms branduolinėms ir nebranduolinėms medžiagoms arba įrangai šio Susitarimo nuostatos taikomos tol, kol taikant pagal šio Susitarimo XII straipsnį nustatytos administracinės tvarkos procedūras nusprendžiama, kad:
- a) toks objektas pakartotinai perduotas pagal šio Susitarimo VII straipsnio 5 ir 6 dalis gaunančiosios Šalies jurisdikcijai nepriklausančiose teritorijose;
- b) branduolinės medžiagos nebetinka naudoti jokiai VII straipsnio 1 dalyje nurodytų saugumo kontrolės priemonių atžvilgiu svarbiai branduolinei veiklai vykdyti arba tų branduolinių medžiagų praktiškai nebeįmanoma išgauti. Siekiamos nustatyti, kada branduolinės medžiagos, kurioms taikomas šis Susitarimas, tampa nebetinkamos naudoti arba jų praktiškai nebeįmanoma išgauti siekiant jas perdirbti taip, kad jos būtų tinkamos naudoti kuriai nors saugumo kontrolės priemonių atžvilgiu svarbiai branduolinei veiklai vykdyti, abi Šalys sutinka su tuo, ką pagal atitinkamo susitarimo dėl saugumo kontrolės priemonių nuostatas dėl saugumo kontrolės priemonių galiojimo nutraukimo nustato TATENA, kuri yra to susitarimo Šalis;
- c) nebranduolinės medžiagos ir įranga nebetinka naudoti branduoliniams tikslams; arba

d) Šalys bendrai nustato, kad jai šis Susitarimas turėtų būti nebetaikomas.

3. Technologijų perdavimui šis Susitarimas taikomas tose Bendrijos valstybėse narėse, kurios savo rašytiniame pranešime Europos Komisijai yra pareiškusios pageidavimą vykdyti tokią perdavimą pagal šį Susitarimą. Prieš vykdydamos kiekvieną tokią perdavimo operaciją, atitinkama (-os) valstybė (-s) narė (-s) bei Europos Komisija ir Australijos Vyriausybė turėtų apie tai pranešti iš anksto.

V straipsnis

Sodrinimas

Prieš sodrinant branduolines medžiagas, kurioms taikomas šis Susitarimas, iki dvidešimties (20) ar daugiau izotopo U 235 procentų, turi būti gautas abiejų Šalių rašytinis sutikimas. Tokiame sutikime apibūdinamos iki dvidešimties (20) ar daugiau procentų prisodrinto urano galimo naudojimo sąlygos. Šalys gali nustatyti tvarką, kuria būtų sudarytos palankesnės sąlygos šiai nuostatai įgyvendinti.

VI straipsnis

Prekyba branduolinėmis ir nebranduolinėmis medžiagomis, įranga ir technologijomis

1. Vykdamt bendradarbiavimo veiklą, branduolinės medžiagos, nebranduolinės medžiagos ar įranga perduodamos laikantis atitinkamų Bendrijos, jos valstybių narių ir Australijos tarptautinių įsipareigojimų, susijusių su taikiu branduolinės energijos naudojimu, kaip nurodyta VII straipsnyje.

2. Šalys, kiek praktiškai įmanoma, padeda viena kitai, kai kuri nors iš Šalių arba asmenys Bendrijoje ar Australijos Vyriausybės jurisdikcijai priklausantys asmenys vykdo branduolinių medžiagų, nebranduolinių medžiagų arba įrangos viešąjį pirkimą.

3. Ar šiame Susitarime numatytas bendradarbiavimas bus tęsiamas, priklauso nuo to, ar abi Šalys yra patenkintos pagal Euratomo sutartį Bendrijos nustatytos saugumo kontrolės priemonių bei kontrolės sistemos ir Australijos Vyriausybės nustatytos branduolinėms medžiagoms, nebranduolinėms medžiagoms ar įrangai taikomos saugumo kontrolės priemonių ir kontrolės sistemos taikymu.

4. Šio Susitarimo nuostatomis netrukdoma įgyvendinti laisvo judėjimo ES vidaus rinkoje principą.

5. Branduolinės medžiagos perduodamos ir atitinkamos paslaugos teikiamos sąžiningomis komercinėmis sąlygomis. Įgyvendinant šią dalį nepažeidžiama Euratomo sutartis ir pagal ją priimti teisės aktai, taip pat Australijos įstatymai ir kiti teisės aktai.

6. Atsižvelgiant į VII straipsnio 5 ir 6 dalis, bet kurie objektai ar technologijos, kuriems taikomas šis Susitarimas, pakartotinai perduodami už Šalių jurisdikcijai priklausančių teritorijų ribų tik laikantis atskirų Bendrijos valstybių narių vyriausybių ir Australijos Vyriausybės išipareigojimų, priimtų branduolines medžiagas tiekiančių valstybių grupėje (Branduolinių tiekėjų grupėje). Pagal šį Susitarimą pakartotinai vykdomiems medžiagų perdavimams visų pirma taikomos Branduolinių medžiagų perdavimo gairės, pateiktos TATENA dokumente INFCIRC/254/Rev.9/Part. 1.

VII straipsnis

Branduolinės medžiagos, kurioms taikomas šis Susitarimas

1. Branduolinėms medžiagoms, kurioms taikomas šis Susitarimas, taikomos šios sąlygos:

a) Bendrijoje – Euratomo saugumo kontrolės priemonės pagal Euratomo sutartį ir TATENA saugumo kontrolės priemonės pagal toliau nurodytus susitarimus dėl saugumo kontrolės priemonių, atsižvelgiant į tai, kad jie gali būti peržiūrėti ir pakeisti, taip pat laikantis Sutarties dėl branduolinio ginklo neplatinimo:

i) 1973 m. balandžio 5 d. Briuselyje pasirašytas ir 1977 m. vasario 21 d. įsigaliojęs Branduolinio ginklo neturinčių Bendrijos valstybių narių, Europos atominės energijos bendrijos ir Tarptautinės atominės energijos agentūros susitarimas (TATENA dokumentas INFCIRC/193);

ii) 1978 m. liepos mėn. pasirašytas ir 1981 m. rugsėjo 12 d. įsigaliojęs Prancūzijos, Europos atominės energijos bendrijos ir Tarptautinės atominės energijos agentūros susitarimas (TATENA dokumentas INFCIRC/290);

iii) 1976 m. rugsėjo 6 d. Vienoje pasirašytas ir 1978 m. rugpjūčio 14 d. įsigaliojęs Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, Europos atominės energijos bendrijos ir Tarptautinės atominės energijos agentūros susitarimas dėl saugumo kontrolės priemonių taikymo Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje, atsižvelgiant į Sutartį dėl branduolinio ginklo neplatinimo (TATENA dokumentas INFCIRC/263);

iv) remiantis TATENA dokumentu INFCIRC/540 (pataisytas) (Sugriežtinta saugumo kontrolės priemonių sistema, II dalis), 1998 m. rugsėjo 22 d. pasirašyti ir 2004 m. balandžio 30 d. įsigalioję TATENA dokumentų INFCIRC/193/Add.8, INFCIRC/263/Add.1 ir INFCIRC/290/Add.1 papildomi protokolai;

b) Australijoje – TATENA saugumo kontrolės priemonės pagal 1974 m. liepos 10 d. įsigaliojusį Australijos ir Tarptautinės atominės energijos agentūros susitarimą dėl saugumo kontrolės priemonių taikymo, atsižvelgiant į Sutartį dėl branduolinio ginklo neplatinimo (TATENA dokumentas INFCIRC/217), kurios papildomos 1997 m. rugsėjo 23 d. Vienoje pasirašytais ir 1998 m. gruodžio 12 d. įsigaliojusiu Australijos ir Tarptautinės atominės energijos agentūros susitarimo dėl saugumo kontrolės priemonių taikymo, atsižvel-

giant į Sutartį dėl branduolinio ginklo neplatinimo, papildomu protokolu (TATENA dokumentas INFCIRC/217/Add.1).

2. Jeigu bet kurio iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų susitarimų su TATENA taikymas Bendrijoje arba Australijoje dėl bet kurių priežasčių sustabdomas ar nutraukiamas, atitinkama Šalis sudaro susitarimą su TATENA, kuriame numatomas toks pat veiksmingumas ir taikymo sritis, kokie užtikrinami šio straipsnio 1 dalies a arba b punkto nuostatose nurodytuose atitinkamuose susitarimuose dėl saugumo kontrolės priemonių, arba, jeigu tai neįmanoma,

a) Bendrija, kiek ji yra susijusi, taiko saugumo kontrolės priemones, grindžiamas Euratomo saugumo kontrolės priemonių sistema, pagal kurią numatytas toks pat veiksmingumas ir aprėptis, kokie užtikrinami šio straipsnio 1 dalies a punkto nuostatose nurodytuose susitarimuose dėl saugumo kontrolės priemonių, arba, jeigu tai neįmanoma,

b) Šalys sudaro susitarimus dėl saugumo kontrolės priemonių taikymo, kuriuose numatomas toks pat veiksmingumas ir aprėptis, kokie užtikrinami šio straipsnio 1 dalies a arba b punktų nuostatose nurodytuose susitarimuose dėl saugumo kontrolės priemonių.

3. Fizinės saugos priemonės visada taikomos tokiu lygmeniu, kuris atitinka bent TATENA dokumento INFCIRC/254/Rev.9/Part 1 (Branduolinių medžiagų perdavimo gairių) C priede nustatytus kriterijus; taikydamos fizinės saugos priemones, Bendrijos valstybės narės, prireikus Europos Komisija, taip pat Australija atsižvelgia ne tik į šį dokumentą, bet ir į savo išipareigojimus, priimtus pagal 1980 m. kovo 3 d. pasirašytą Branduolinių medžiagų fizinės saugos konvenciją, įskaitant visus jos pakeitimus, kurie galioja kiekvienai Šaliai, ir TATENA dokumente INFCIRC/225/Rev.5 (Branduolinės saugos rekomendacijos dėl branduolinių medžiagų ir branduolinių objektų fizinės saugos) pateiktas rekomendacijas. Vežimui taikomos 1980 m. kovo 3 d. pasirašytos Tarptautinės branduolinių medžiagų fizinės saugos konvencijos, įskaitant visus jos pakeitimus, kurie galioja kiekvienai Šaliai, ir TATENA Radioaktyviųjų medžiagų saugaus vežimo taisyklių (TATENA saugos standartų serija Nr. TS-R-1) nuostatos.

4. Branduolinei saugai ir atliekų tvarkymui taikoma 1994 m. birželio 17 d. Vienoje pasirašyta ir 1996 m. spalio 24 d. įsigaliojusi Branduolinės saugos konvencija (TATENA dokumentas INFCIRC/449), 1997 m. rugsėjo 5 d. Vienoje pasirašyta ir 2001 m. birželio 18 d. įsigaliojusi Jungtinė panaudoto kuro tvarkymo saugos ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugos konvencija (TATENA dokumentas INFCIRC/546), 1986 m. rugsėjo 26 d. Vienoje pasirašyta ir 1987 m. vasario 26 d. įsigaliojusi Konvencija dėl pagalbos įvykus branduolinei avarijai arba kilus radiologiniam pavojui (TATENA dokumentas INFCIRC/336), taip pat 1986 m. rugsėjo 26 d. Vienoje pasirašyta ir 1986 m. spalio 27 d. įsigaliojusi Konvencija dėl greito pranešimo apie branduolinę avariją (TATENA dokumentas INFCIRC/335).

5. Branduolinės medžiagos, kurioms taikomas šis Susitarimas, už gaunančiosios Šalies jurisdikcijai priklausančios teritorijos ribų perduodama tik iš anksto gavus rašytinį perduodančiosios Šalies sutikimą, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nurodytą atvejį.

6. Įsigaliojus šiam Susitarimui, Šalys viena kitai pateikia trečiųjų valstybių, į kurias kitai Šaliai leidžiama pagal šio straipsnio 5 dalį pakartotinai perduoti medžiagą, sąrašą. Kiekviena Šalis praneša kitai Šaliai apie savo trečiųjų valstybių sąrašą pakeitimus.

VIII straipsnis

Perdirbimas

Šalys sutinka, kad branduolinis kuras, kuriame yra branduolinių medžiagų, kurioms taikomas šis Susitarimas, būtų perdirbamas, jeigu laikomasi A priede nustatytų sąlygų.

IX straipsnis

Intelektinė nuosavybė

Šalys, atsižvelgdamos į atitinkamus tarptautinius susitarimus ir taikomą tvarką bei Australijoje, Europos Sąjungoje, Bendrijoje arba jų valstybėse narėse galiojančius įstatymus ir teisės aktus, užtikrina pakankamą ir veiksmingą intelektinės nuosavybės bei perduotos technologijos, sukurtos bendradarbiavimo pagal šį Susitarimą metu, apsaugą.

X straipsnis

Keitimasis informacija

1. Šalys gali sudaryti sąlygas viena kitai ir asmenims Bendrijoje arba Australijos Vyriausybės jurisdikcijai priklausančioms asmenims susipažinti su jų turima informacija klausimais, kuriems taikomas šis Susitarimas.

Iš bet kurios trečiosios šalies gautai informacijai, kurios pagal nustatytas sąlygas toliau teikti negalima, šis Susitarimas netaikomas.

Informacija, kurią perduodančioji Šalis laiko komerciškai vertinga, teikiama tik tuo atveju, jei laikomasi perduodančiosios Šalies nustatytų sąlygų.

2. Šalys skatina Australijos Vyriausybės jurisdikcijai priklausančius asmenis ir asmenis Bendrijoje keisti informaciją klausimais, kuriems taikomas šis Susitarimas, ir sudaro tam palankesnes sąlygas.

Tokių asmenų turima informacija teikiama tik gavus jų sutikimą ir laikantis jų nustatytų sąlygų.

3. Šalys imasi visų tinkamų atsargumo priemonių, kad būtų išlaikytas informacijos, gautos taikant šį Susitarimą, konfidencialumas.

XI straipsnis

Susitarimo vykdymas

1. Šio Susitarimo nuostatos vykdomos gera valia tokiu būdu, kad nebūtų trukdoma ar vilkinama Australijoje ir Bendrijoje

vykdoma branduolinė veikla arba į ją neleistinais kišamasi, taip pat laikantis rizikos ribojimo principais grindžiamos valdymo praktikos, kurie yra būtini siekiant ekonomiškai ir saugiai vykdyti branduolinę veiklą.

2. Šio Susitarimo nuostatos netaikomos siekiant komercinio ar pramoninio pranašumo, nepažeidžia nė vienos iš Šalių ar įgaliotų asmenų nacionalinių ar tarptautinių komercinių ar pramoninių interesų, neprieštarauja nė vienos iš Šalių ar Bendrijos valstybių narių vyriausybių branduolinei politikai, netrukdo skatinti branduolinę energiją naudoti taikiais ir su sprogdinimu nesusijusiais tikslais, taip pat nekliudo objektų, kuriems taikomas šis Susitarimas, arba kuriems, kaip pranešta, šį Susitarimą numatoma taikyti, judėjimui atitinkamoje Šalių jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje arba tarp Australijos Vyriausybės ir Bendrijos.

3. Branduolinių medžiagų arba nebranduolinių medžiagų, kurioms taikomas šis Susitarimas, apskaita grindžiama branduolinių medžiagų arba nebranduolinių medžiagų pakeičiamumu, taip pat branduolinėms medžiagoms taikomais proporcingumo ir ekvivalentiškumo principais, kaip nustatyta administracinės tvarkos, apibrėžtos remiantis šio Susitarimo XII straipsniu, nuostatose.

4. Bet kuris šio Susitarimo I, IV, VI ir VII straipsniuose paminėtų TATENA informacinių aplinkraščių pakeitimas pagal šį Susitarimą įsigalioja tik kai Šalys diplomatiniais kanalais raštu praneša viena kitai, kad su tokiu pakeitimu sutinka.

XII straipsnis

Administracinė tvarka

1. Abiejų Šalių kompetentingos institucijos nustato administracinę tvarką, kad užtikrintų efektyvų šio Susitarimo nuostatų vykdymą.

2. Pagal šio straipsnio 1 dalį nustatyta administracinė tvarka gali būti iš dalies keičiama, kaip raštu bendrai nustato kompetentingos institucijos.

XIII straipsnis

Taikytina teisė

1. Šiame Susitarime numatytas bendradarbiavimas vykdomas laikantis Australijoje ir Europos Sąjungoje galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų, taip pat Šalių sudarytų tarptautinių susitarimų. Bendrijoje taikytina teisė apima Euratomo sutartį ir pagal ją priimtus teisės aktus.

2. Kiekviena Šalis privalo kitai Šaliai užtikrinti, kad Australijoje šio Susitarimo nuostatos pripažintų ir jų laikytųsi visos jos valstybinės įmonės ir visi jos jurisdikcijai priklausančios asmenys, kuriems pagal šį Susitarimą suteiktas įgaliojimas, o Bendrijoje – visi asmenys Bendrijoje, kuriems pagal šį Susitarimą suteiktas įgaliojimas.

*XIV straipsnis***Nuostatų nesilaikymas**

1. Jeigu kuri nors iš Šalių arba Bendrijos valstybių narių pažeidžia kurią nors esminę Susitarimo nuostatą, kita Šalis, įspėjusi raštu, gali visiškai ar iš dalies sustabdyti arba nutraukti bendradarbiavimą pagal šį Susitarimą.

2. Prieš kuriai nors iš Šalių imantis tokių veiksmų, Šalys konsultuojasi, siekdamos nuspręsti, ar reikia imtis taisomųjų ar kitų priemonių, ir, jei tokių priemonių reikia, kokių priemonių turi būti imtasi ir koks turi būti jų įgyvendinimo grafikas.

3. Bendradarbiavimas sustabdomas arba nutraukiamas pagal šio straipsnio 1 dalį tik tuo atveju, jei per Šalių nustatytą laiką neįgyvendinamos taisomosios arba kitos priemonės, dėl kurių priimtas sprendimas, arba jeigu, praėjus pagrįstam laikotarpiui, nepavyksta rasti sprendimo. Tokiais atvejais perduodančioji Šalis turi teisę reikalauti grąžinti branduolines medžiagas, nebranduolines medžiagas, įrangą ir technologijas, kurioms taikomas šis Susitarimas.

4. Branduolinio ginklo neturinčiai Bendrijos valstybei narei arba Australijai susprogdinus branduolinį sprogstamąjį įtaisą, taikomos šio straipsnio 1–3 dalys.

*XV straipsnis***Konsultacijos ir arbitražas**

1. Kurios nors iš Šalių prašymu Šalių atstovai prireikus susitinka pasikonsultuoti su šio Susitarimo taikymu susijusiais klausimais, apžvelgti jo taikymą ir aptarti šiame Susitarime nenumatytą papildomą bendradarbiavimo tvarką. Tokios konsultacijos gali vykti ir keičiantis laiškais. Konkrečiai, Šalys konsultuojasi prieš pradėdamos naujus sodrinimo ar perdirbimo projektus, susijusius su branduolinėmis medžiagomis, kurioms taikomas šis Susitarimas.

2. Visi su šio Susitarimo aiškinimu ar taikymu susiję ginčai, kurių Šalys neišsprendžia derybomis ar kitu būdu, kurios nors iš Šalių prašymu teikiami spręsti iš trijų arbitrų sudarytam arbitražo teismui. Kiekviena Šalis paskiria po arbitrą, o taip paskirti abu arbitrai išrenka trečiąjį, kuris nėra nė vienos iš Šalių pilietis; šis trečiasis arbitras skiriamas pirmininku. Jeigu per trisdešimt dienų nuo kreipimosi į arbitražą kuri nors iš Šalių arbitro nepaskiria, kita ginčo Šalis gali paprašyti, kad arbitro nepaskyrusiai Šaliai arbitrą paskirtų Tarptautinio Teisingumo Teismo pirmininkas. Jeigu per trisdešimt dienų nuo tada, kai abi Šalys paskiria arbitrus, trečiasis arbitras neišrenkamas, kuri nors iš Šalių gali paprašyti, kad trečiąjį arbitrą paskirtų Tarptautinio

Teisingumo Teismo pirmininkas. Kvorumą sudaro arbitražo teismo narių dauguma, o visi sprendimai priimami visų arbitražo teismo narių balsų dauguma. Teismas nustato arbitražo tvarką. Teismo sprendimai abiem Šalims privalomi ir yra jų įgyvendinami. Arbitrų darbo užmokestis nustatomas taip pat, kaip ir Tarptautinio Teisingumo Teismo *ad hoc* teisėjų darbo užmokestis.

3. Sprendžiant ginčus naudojamas šio Susitarimo tekstas anglų kalba.

*XVI straipsnis***Papildomos nuostatos**

Laikoma, kad bet kurio galiojančio dvišalio Australijos ir Bendrijos valstybių narių susitarimo dėl bendradarbiavimo branduolinės energijos srityje nuostatos yra papildančios šį Susitarimą; kai taikoma, šio Susitarimo nuostatos turi viršenybę prieš minėtąsias nuostatas.

*XVII straipsnis***Pakeitimai**

1. Kurios nors Šalių prašymu Šalys gali konsultuotis dėl galimų šio Susitarimo pakeitimų, ypač siekiant atsižvelgti į tarptautinius pokyčius branduolinio saugumo kontrolės priemonių srityje.

2. Šalims sutarus, šis Susitarimas gali būti iš dalies keičiamas.

3. Pakeitimai įsigalioja Šalių nurodytą dieną Šalims tarpusavyje pasikeičiant diplomatinėmis notomis, kuriomis informuojama, kad pakeitimams įsigaliooti būtinos atitinkamos jų vidaus procedūros yra baigtos.

Šio Susitarimo priedas yra neatsiejama šio Susitarimo dalis ir gali būti iš dalies keičiamas pagal šį straipsnį.

*XVIII straipsnis***Įsigaliojimas ir trukmė**

1. Šis Susitarimas įsigalioja tą dieną, kai Šalys paskutinį kartą raštu praneša viena kitai, kad jos užbaigė jam įsigaliooti būtinas vidaus procedūras.

2. Pradinis šio Susitarimo galiojimo laikotarpis – trisdešimt metų. Vėliau šio Susitarimo galiojimas automatiškai pratęsiamas papildomiems dešimties metų laikotarpiams, nebent, likus bent šešiams mėnesiams iki bet kurio tokio papildomo laikotarpio pabaigos, viena iš Šalių kitai Šaliai pasikeičiant diplomatinėmis notomis praneša ketinanti nutraukti Susitarimą.

3. Net jei šis Susitarimas ar bendradarbiavimas pagal jį dėl bet kurios priežasties sustabdomas, nutraukiamas ar nustoja galioti, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII ir XIII straipsniuose nustatyti įpareigojimai toliau galioja tol, kol bet kuri branduolinė medžiaga, nebranduolinė medžiaga arba įranga, kuriai taikomi šie straipsniai, lieka kitos Šalies teritorijoje, priklauso jos jurisdikcijai arba yra bet kurioje vietoje jos kontroliuojama, arba tol, kol pagal IV straipsnio nuostatas Šalys bendrai nustato, kad tokia branduolinė medžiaga nebetinka naudoti arba jos praktiškai nebeįmanoma išgauti siekiant ją perdirbti taip, kad ji būtų tinkama naudoti kuriai nors saugumo kontrolės priemonių atžvilgiu svarbiai branduolinei veiklai vykdyti.

4. Šiuo Susitarimu pakeičiama:

- a) 1981 m. rugsėjo 21 d. Briuselyje pasirašytas Susitarimas tarp Australijos Vyriausybės ir Europos atominės energijos bendrijos dėl branduolinės medžiagos perleidimų iš Australijos į Europos atominės energijos bendriją;
- b) su 1981 m. rugsėjo 21 d. pasirašytu Susitarimu tarp Australijos Vyriausybės ir Europos atominės energijos bendrijos

(EURATOMO) dėl branduolinės medžiagos perleidimų susijęs 1993 m. rugsėjo 8 d. Briuselyje įvykęs pasikeitimas notomis, kuriuo nustatomas įgyvendinimo susitarimas dėl pasikeitimo tarptautiniais įsipareigojimais;

- c) su 1981 m. rugsėjo 21 d. pasirašytu Susitarimu tarp Australijos Vyriausybės ir Europos atominės energijos bendrijos (EURATOMO) dėl branduolinės medžiagos perleidimų susijęs 1993 m. rugsėjo 8 d. Briuselyje įvykęs pasikeitimas notomis, kuriuo nustatomas įgyvendinimo susitarimas dėl plutonio perdavimo; ir
- d) pasikeitimas notomis, kuriuo nustatomas Australijos Vyriausybės ir Europos atominės energijos bendrijos (EURATOMO) įgyvendinimo susitarimas dėl plutonio perdavimo pagal Susitarimą tarp Australijos Vyriausybės ir EURATOMO dėl branduolinės medžiagos perleidimų iš Australijos į EURATOMĄ ir kuris pridedamas prie 1981 m. rugsėjo 21 d. papildomo rašto Nr. 2 ir 1993 m. rugsėjo 8 d. įgyvendinimo susitarimo dėl plutonio perdavimo.

Priimta Kanberoje 2011 m. rugsėjo 5 d. keliais egzemplioriais anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, olandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakių, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ir vokiečių kalbomis. Visi tekstai autentiški.

TAI PATVIRTINDAMI, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį Susitarimą.

Europos atominės energijos bendrijos vardu

J. M. BARROSO

Australijos Vyriausybės vardu

J. GILLARD

A PRIEDAS

PERDIRBIMAS

Kadangi Susitarimo VIII straipsnyje nustatyta, kad branduolinės medžiagos, kurioms taikomas šis Susitarimas, perdirbamos tik šiame priede nustatytais sąlygomis,

šio Susitarimo Šalys,

pripažindamos, kad, siekiant sumažinti branduolinių medžiagų platinimo pavojų, plutoniui atskirti, saugoti, vežti ir naudoti reikalingos specialios priemonės;

pripažindamos, kad perdirbimas yra svarbus užtikrinant efektyvų energijos vartojimą, tvarkant panaudotame kure esančias medžiagas ar naudojant jas kitais taikiais, su sprogdinimu nesusijusiais tikslais, įskaitant mokslinius tyrimus;

siekdamos numatomu ir praktišku būdu įgyvendinti šiame priede nustatytas suderintas sąlygas, atsižvelgiant į jose nustatytą įsipareigojimą užtikrinti, kad ir toliau būtų siekiama ginklų neplatinimo tikslo, taip pat į ilgalaikius poreikius, susijusius su Šalių vykdomomis branduolinio kuro ciklo programomis;

pasiryžusios ir toliau remti tarptautinių saugumo kontrolės priemonių ir kitų su perdirbimu ir plutonių susijusių priemonių, įskaitant apsaugos nuo branduolinio ginklo platinimo ir veiksmingos fizinės saugos stiprinimo priemones, plėtojimą,

SUSITARĖ:

1 straipsnis

Branduolinės medžiagos, kurioms taikomas šis Susitarimas, gali būti perdirbamos laikantis šių sąlygų:

- a) medžiagos perdirbamos siekiant panaudoti energiją arba tvarkyti panaudotame kure esančias medžiagas pagal branduolinio kuro ciklo programą, kaip konsultuodamosi bendrai nustatė kompetentingos institucijos;
- b) tokią veiklą vykdyti numatanti Šalis pateikia siūlomos branduolinio kuro ciklo programos aprašą, įskaitant išsamią informaciją apie politiką, taip pat su perdirbimu ir plutonio saugojimu, naudojimu ir vežimu susijusių teisinę ir reguliavimo sistemą;
- c) išgautas plutonis saugomas ir naudojamas pagal šio straipsnio a punkte nurodytą branduolinio kuro ciklo programą; ir
- d) medžiagos perdirbamos ir išgautas plutonis naudojamas kitais su sprogdinimu nesusijusiais taikiais tikslais, įskaitant mokslinius tyrimus, tik laikantis sąlygų, kurias po konsultacijų pagal šio priedo 2 straipsnį raštu bendrai nustatė Šalys.

2 straipsnis

Šalių konsultacijos surengiamos per keturiasdešimt dienų nuo kurios nors iš Šalių prašymo gavimo, siekiant:

- a) apžvelgti šio priedo nuostatų taikymą;
 - b) apsvarstyti šio priedo 1 straipsnyje nurodytos branduolinio kuro ciklo programos pakeitimus;
 - c) apsvarstyti, kaip patobulinti tarptautines saugumo kontrolės priemones ir kitus kontrolės metodus, įskaitant naujų ir visuotinai pripažįstamų tarptautinių mechanizmų, susijusių su perdirbimu ir plutonių, nustatymą; arba
 - d) apsvarstyti pasiūlymus dėl perdirbimo ir išgauto plutonio naudojimo, saugojimo ir vežimo kitais taikiais, su sprogdinimu nesusijusiais tikslais, įskaitant mokslinius tyrimus.
-